Työterveyslaitos

Työterveyslaitoksen lausunto EU-aluerahastojen kehittämisestä annetuista valtioneuvoston kirjelmistä U 70/2025 vp ja U 53/2025 vp

Salla Toppinen-Tanner, johtaja

10.2.2026 Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Työterveyslaitoksen näkökulma EU-aluerahastoihin

- Lausunto kahteen Valtioneuvoston kirjelmään (U 70/2025 vp ja U 53/2025 vp) liittyen EU:n asetusehdotuksiin
- Tarkastelu työelämän tutkimuksen ja kehittämisen näkökulmasta
- Tavoite: arvioida EU-rahoituksen merkitystä ja kehittämistarpeita
- Lausunnon kolme pääteemaa:
  1. EU-aluerahastojen sisällölliset painotukset
  2. Vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden arvioinnin kehittäminen
  3. Rahoitusinstrumenttien ja toimeenpanon kehittämistarpeet

1. Sisällölliset painotukset

- Kokonaisturvallisuuden ja kilpailukyvyn tukeminen ovat kannatettavia painopistealueita.
- Työelämä osana kriisinkestävyyttä:
  - Turvallisuuskriittiset alat
  - Huoltovarmuuskriittiset alat
  - Kaikki työpaikat yhteiskunnan toimintakyvyn osana
- Mielenterveys, osallisuus ja tasa-arvo tukevat myös kokonaisturvallisuutta.
- Työhyvinvointi ja osaaminen ovat tuottavuuden kannalta keskeisiä.
- Ajankohtainen tilanne korostaa myös Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen merkitystä

2. Vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden arvioinnin kehittäminen

- Erityisesti valtakunnallisissa kehittämistoimissa pitäisi panostaa vaikuttavuuteen ja sen arviointiin osana hanketoimintaa.
- Tutkimuksen sisällyttäminen kehittämistoimiin olisi siten tärkeää samoin kuin vaikuttavien toimien levittäminen, ja tutkimuslaitokset voivat olla tässä keskeinen toimija.
- Hanketoiminnan onnistumisen arvioinnissa tulisi käyttää monipuolisemmin indikaattoreita, jotka on suunnitelmassa kytketty vaikutusketjuihin.
- Ilman vaikutustietoa hyvätkään hankkeet eivät välttämättä skaalaudu. (Esim. Solmu-koordinaatiohanke).

3. Rahoitusinstrumenttien ja toimeenpanon kehittämistarpeet

- Siirtymä useasta rahastosta yhteen voi vähentää hallinnollista taakkaa.
- Eri rahoitusmuotojen (EAKR, ESR+) joustavuus ja koordinointi yhteisiin tavoitteisiin voisi mahdollistaa vaikuttavamman toiminnan.
- Olisi tärkeää, että joustovarojen käytössä turvattaisiin tasapaino eri tavoitteiden välillä (esim. tietty osuus aina varattu yhteiskunnan resilienssin ja osallisuuden vahvistamiseen turvallisuuteen liittyvissä kriiseissäkin)
- Viranomaisten ohjeistuksia tulisi yhdenmukaistaa ja kiinnittää huomiota hanketoteuttajien hallinnollisen taakan keventämiseen.

Työterveyslaitos

Kiitos

HYVÄÄ TYÖPÄIVÄÄ!

Lisää asiaa työelämästä? Seuraa Työterveyslaitosta somessa ja vieraile verkkosivuillamme ttl.fi. Muista myös tilata uutiskirjeemme!